

Ekonomiavdelningen
Linn Eriksson

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Remissvar Mål och budget 2016-2017

Bakgrund

Kommunfullmäktige presenterade 2015-04-16 sin remissversion av kommunens Mål och budget för 2016-2017. Samtliga nämnder har getts tillfälle att senast 2015-05-06 lämna synpunkter på detta dokument.

Driftsram

Kommunfullmäktige föreslår en ökning av Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens driftsram med 9 187 tkr (+2,4 procent) jämfört med 2015 års nu gällande ram. Den nu föreslagna driftsramen uppgår till 386 000 tkr, vilket är 713 tkr lägre än den prelimärt föreslagna ramen.

Kommunfullmäktige anger att ramen ska täcka pris-, löne- och volymförändringar, inklusive ökade IT- och infrastrukturkostnader. I remissversionen omnämns att en fortsatt satsning på vuxenutbildning, både inom kommunal regi och inom folkbildningen, ska göras och lyfter fram språkkunskaper som en förutsättning för nyanländas etablering.

Vidare tilldelar kommunfullmäktige nämnden uppdraget att utreda förutsättningarna för att införa teknikcollege, att ta fram rationaliseringsförslag vid samordning mellan olika nämnder och se över om det finns verksamhet som kan läggas ut på föreningar eller icke-vinstdrivande företag.

Av nämndens eget material till ekonomikonferensen 2015-03-09 framgick att beräknade kostnadsförändringar som nämnden inte kan påverka uppgår till 14 545 tkr. Där ingår volymförändringar, prispförändringar, ökade lokalkostnader för nya Fredrik och skolkostnader för asylsökande barn utan legal vårdnadshavare i Sverige.

Den beräknade merkostnaden för nya Fredrik beräknas bli 6 200 tkr under 2016. Den nya skolan ska tas i bruk vid halvårsskiftet och den presenterade merkostnaden är en halvårseffekt. Kommunen kan välja mellan att antingen låta gymnasieskolorna betala merkostnaden med sina befintliga programpengar eller genom att använda nämndens föreslagna

ram. Om det första väljs innebär det att mindre pengar blir över till rena undervisningskostnader, eftersom programpengens storlek inte tar hänsyn till lokalkostnadsökningar av det här slaget. Om däremot det sista väljs innebär det att 2 987 tkr av den föreslagna ramökningen återstår till att täcka övriga pris- och löneökningar.

Haninge kommun beslutade i höstas om fortsatt deltagande i Kommunförbundet Stockholms läns (KSL) samverkan kring gymnasieskolans nationella program. Eleversättningarna är Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens största kostnadspost och samverkansavtalet innebär att kommunen har åtagit sig att betala de uppräkningskostnader av programpengen som KSL anger. Förvaltningens beräkningar till ekonomikonferensen visade att elevantalet beräknas minska något under 2016, men inte så mycket att volymminskningar kompenserar beräknad prishöjning. Nettoeffekten för eleversättningarna beräknas bli en kostnadsökning med 5 700 tkr.

Den föreslagna ramökningen förslår alltså inte, vilket inte heller var kommunfullmäktiges intention enligt anvisningarna inför ekonomikonferensen. Anvisningarna innehöll ett effektiviseringsåtagande på 1,8 procent av 2015 års ram, vilket för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens del skulle innebära 6 800 tkr.

Om kommunen väljer det första alternativet och låter gymnasieskolorna bekosta nya Fredrik med sina programpengar kommer de få ansvara för hela effektiviseringsarbetet, eftersom den föreslagna ramen i så fall räcker för att täcka övriga pris- och löneökningar för eleversättningar, Centrum Vux, Navigatorcentrum och övriga förvaltningsgemensamma kostnader. Gymnasieskolorna står då inför dilemmat att en större del av programpengen än tidigare går till lokalkostnader och mindre till övriga undervisningskostnader.

Effektiviseringar kan ske bland kommunens gymnasieskolor med en marknadsmässig anpassning av verksamheten. Att effektivisera handlar om att utnyttja resurser maximalt och inom skolans värld innebär det hög beläggning i alla klasser genom alla årskurser för elever med så små behov som möjligt. Att endast bedriva utbildning med stor efterfrågan borgar för hög beläggning. Därmed överläts ansvaret för mindre populära utbildningar på andra kommuner och friskolor. Utöver en begränsning av vilka program som ska erbjudas kan även antalet studieplatser per program minskas, vilket leder till högre intagningskrav för eleverna och därmed att de mest studiemotiverade antas till utbildningen. De mest studiemotiverade är ofta de minst resurskrävande. Med de bästa eleverna på de populäraste programmen uppnås effektiviseringar då skolans kostnad per examinerad elev minskar.

Om kommunen väljer det andra alternativet, och bär merkostnaden för nya Fredrik inom den föreslagna ramen, flyttas effektiviseringsåtagandet från

gymnasieskolorna till övrig verksamhet. Då tvingas nämnden sänka tilläggsbeloppen till gymnasiesärskolan och gymnasiet, vilket indirekt även innebär att skolorna tvingas effektivisera eftersom de är mottagare av tilläggsbeloppen. Centrum Vux kommer inte bli kompenserad för pris- och löneökningar inom den befintliga verksamheten och inte heller medges medel till några satsningar inom Svenska för invandrare (SFI) eller någon annan vuxenutbildning. Detsamma gäller Navigatorcentrums aktivitetsansvar och förvaltningsgemensamma funktioner. Avslutningsvis kan kommunfullmäktiges tidigare beslutade satsning på Akademierna behöva omprioriteras.

Oavsett vilket vägval kommunen gör i frågan om merkostnaden för nya Fredrik, utesluter den föreslagna ramökningen övriga satsningar som föreslogs av Utbildningsförvaltningen vid ekonomikonferensen. Kommunstyrelsen föreslog 2015-04-13 att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skulle beviljas överföring av driftsmedel med 6 028 tkr, varav 1 000 tkr skulle reserveras för arbetsmiljön på vuxenutbildningen. Under 2015 är det tänkt att central mottagning av SFI-studerande och del av kostnaderna för SFI-studerande på Alma folkhögskola ska bekostas inom dessa medel, i syfte att avlasta vuxenutbildningen. Med det lagda budgetförslaget behöver finansieringen av de insatserna istället tas ur ramen för Centrum Vux under 2016.

Programpengen för introduktionsprogrammen är lägre i Haninge än länsgenomsnittet. Under de senaste åren har successiva höjningar gjorts med målsättning att minst ligga i nivå med länsgenomsnittet. Budgetförslaget innebär att den höjning som var tänkt att ske 2016 skjuts på framtiden.

Om ett mellanting mellan de två alternativen väljs blir konsekvenserna lite av varje. Nämnden och förvaltningen avvaktar besked om vilken väg kommunfullmäktige önskar ta.

Investeringsram

Kommunfullmäktige föreslår en investeringsram på 50 000 tkr för färdigställandet av nya Fredrik, som byggs i Tornbergets regi, och 3 000 tkr för inventarier och lokalanpassningar. Förvaltningen har inga synpunkter på den föreslagna ramen.

Förslag till beslut

1. Remissvaret godkänns.

Mats Öhlin
Förvaltningschef

Peteris Smitmanis
Gymnasiechef